

Mitovi u poljoprivredi regiona

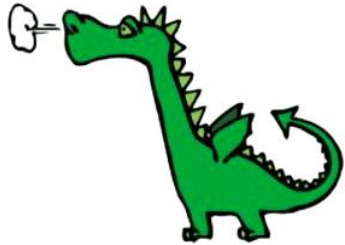
Ivana Dulić Marković

\$ ali i

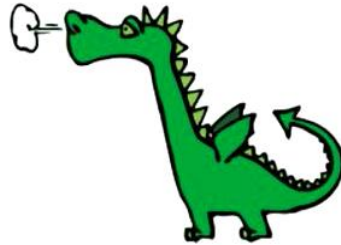

MythBusters!

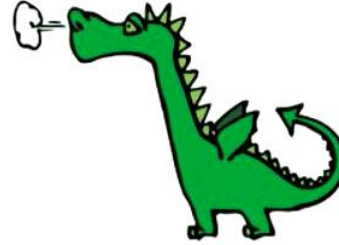
Poljoprivred
a je razvojna
šansa

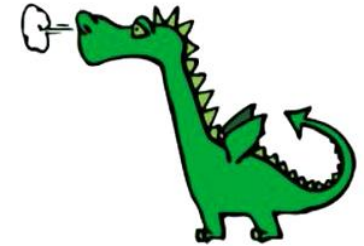
Mi smo
bogati
resursima...

Imamo
jeftinu radnu
snagu,
dobre
eksperte...

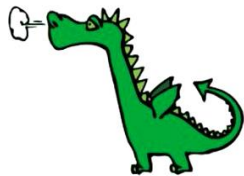
...

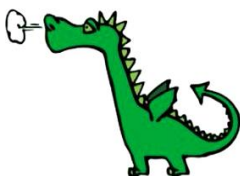
Strategija?

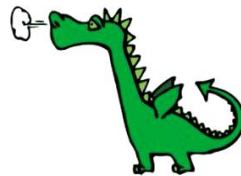
Potcenjen
proizvod

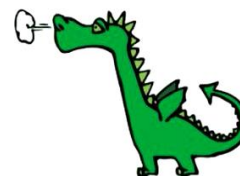
Monopoli!

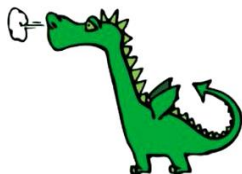
Mali
poljopriv
ednik

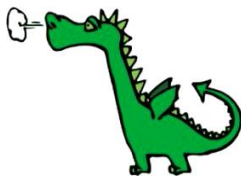
Konkurenta
n
poljoprivre
dnik

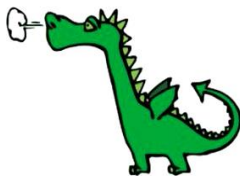
Konkurenta
n sektor

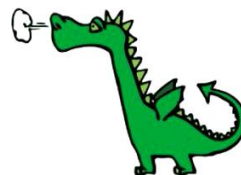
Tržište

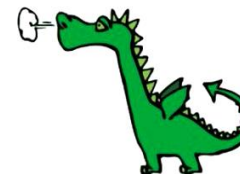
Subvencije

xx

xx

1

NEDOSTAJE NAM STRATEGIJA

A solid red circle containing the text "STRATEGIJ A?".

STRATEGIJ
A?

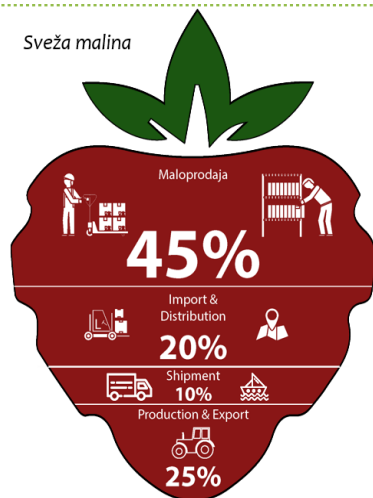
Pokretači razvoja. Pokretači razvoja su preduzetnici, inovatori - bili oni proizvođači, prerađivači ili samo vlasnici dobrih ideja i tehnologija....Država ne kreira razvoj. Ona treba da stvori uslove da omogući razvoj. Ili da bar ne smeta.

2

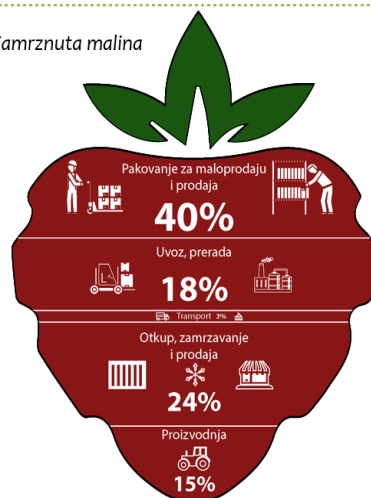
NAŠ PROIZVOD JE POTCENJEN

NERAZUMEVANJE PROIZVODA

Sveža malina

Zamrznuta malina

Proizvodnja nije dovoljna. U strukturi cene svežeg voća na najrazvijenim i platežno najsposobnijim tržištima – cena proizvodnje čini od 20 do 40 %. Pored proizvodnje - skladištenje i tretiranje nakon berbe, logistika i trgovina imaju presudnu ulogu u plasmanu voća

3

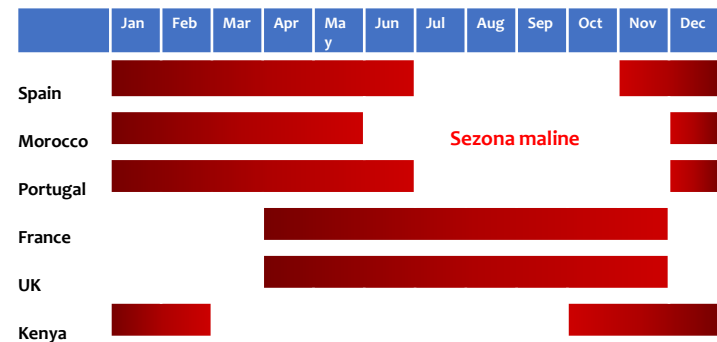
SAMO MI NAĎITE TRŽIŠTE, A...

TRŽIŠTE

Nerazumevanje i nepoznavanje tržišta - primer voće. Sektor voća je u poslednje dve decenije doživeo fantastične promene koje su se desile kao posledica zahteva i visoke svesti potrošača. Rast tražnje svežeg voća doveo je do toga da je proizvodnja svežeg voća zapravo dodata vrednost. Proizvodnja većine vrsta voća koje se gaje na našim prostorima postala je globalna, snabdevanje tržišta je globalno jer potrošači zahtevaju snabdevanje svežim voćem cele godine. Nove sorte su postale konkurentska prednost privatnih kompanija i nisu dostupne širem krugu proizvođača.

Globalno tržište i globani igrači

- Resursi su znanje i tehnologije a ne zemljište, sunce su prednost ako znate da je iskoristite
- Razvoj novih sorti i hibrida kao konkurentska prednost privatnih kompanija
- Supermarketi kreiraju tražnju Pomene navika potrošača...
- Velika konkurencija među voćem – banane ili trešnje? Maline ili borovnice? Jagode ili maline?

■

	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC
Tomato												
Eggplant												
Onion												
Melons												
Watermelons												
Lettuce												
Sweet potato												
Mango												
Orange												
Grape												
Strawberry												
Blueberry												
Raspberry												
Peaches												

Xxxx export period:

Top export season

Still Export Season

Exist export

Small export

No export

xxxxx import period:

Top import season

Significant import

Exist import

Small import

No import

Import price in Germany:

Highest prices

High prices

Medium price

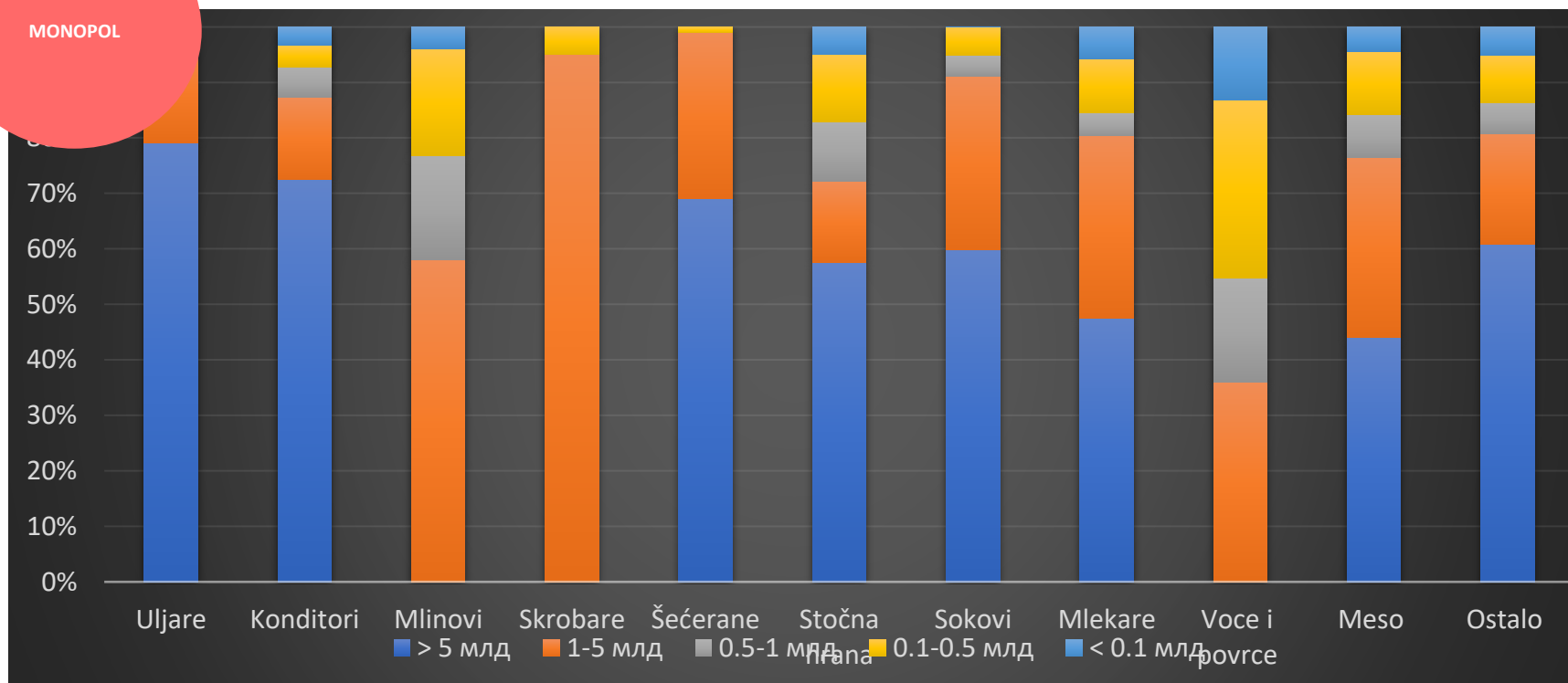
Low price

The lowest price

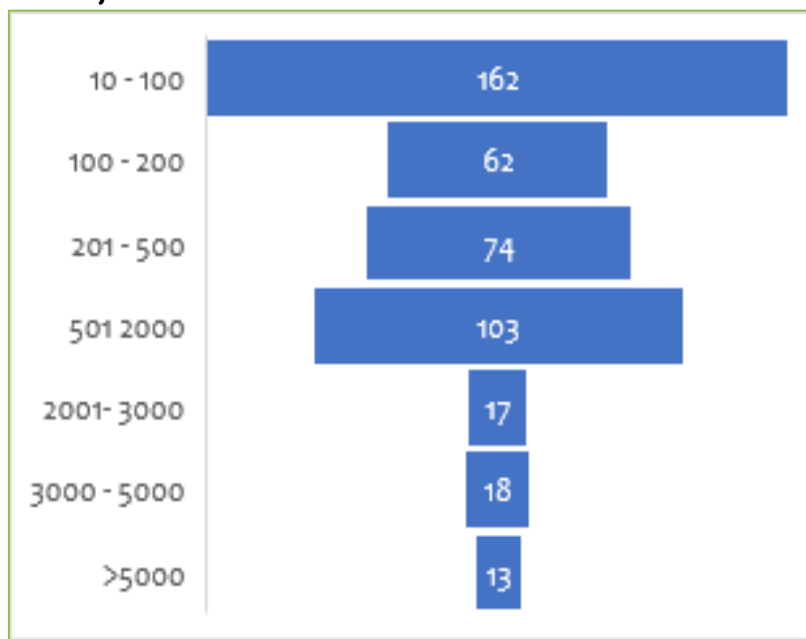
4

MONOPOL!

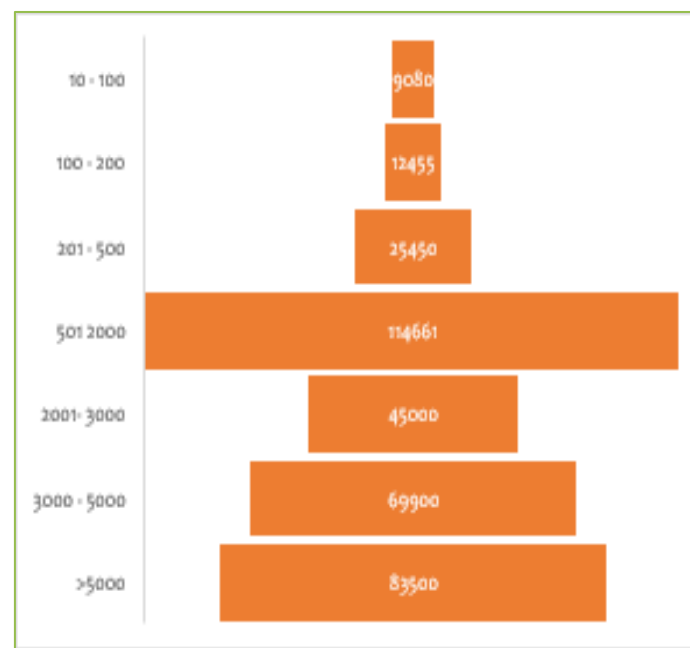
MONOPOL

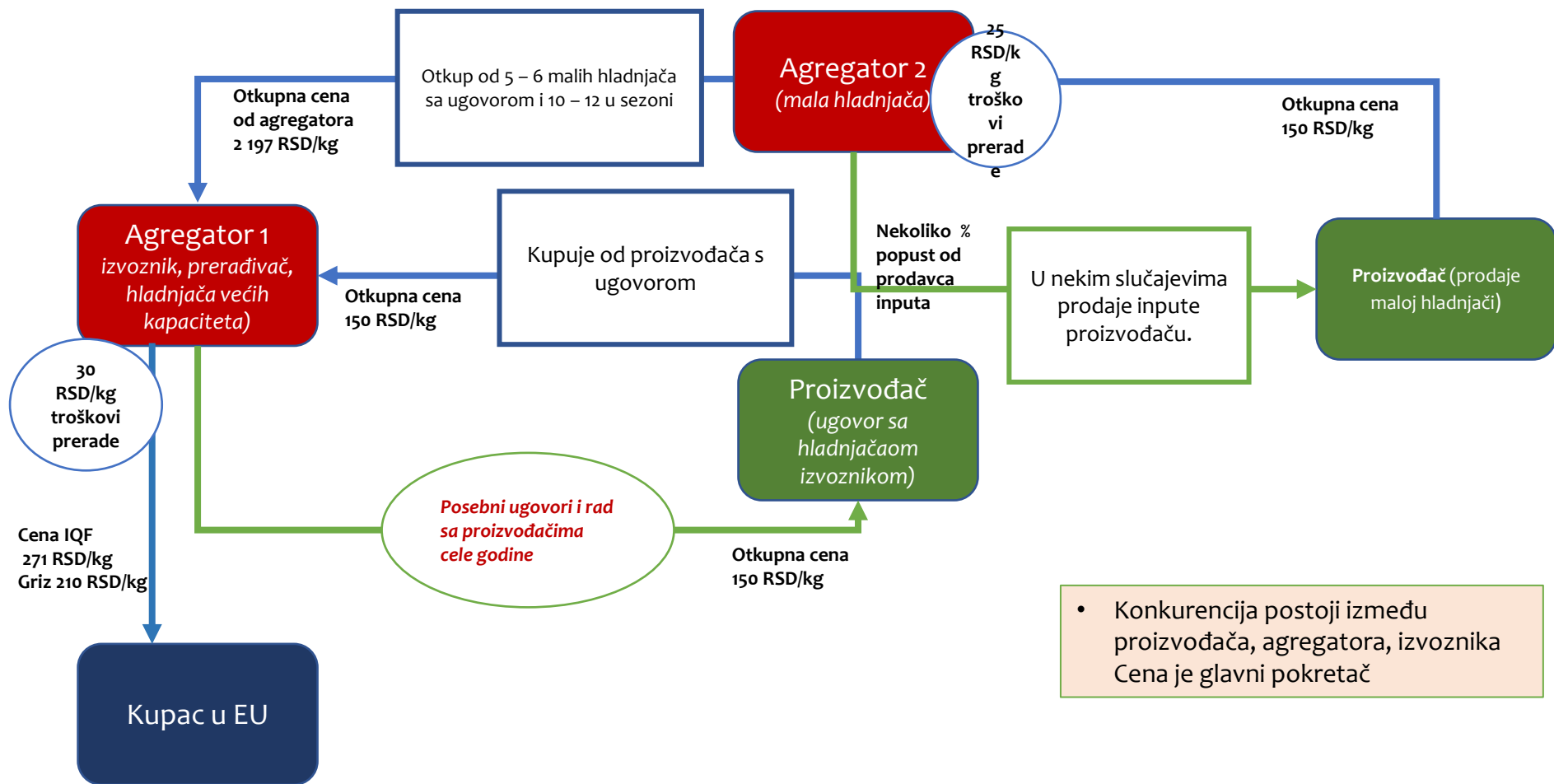

Broj hladnjača sa minus režimom po grupama kapaciteta u Srbiji

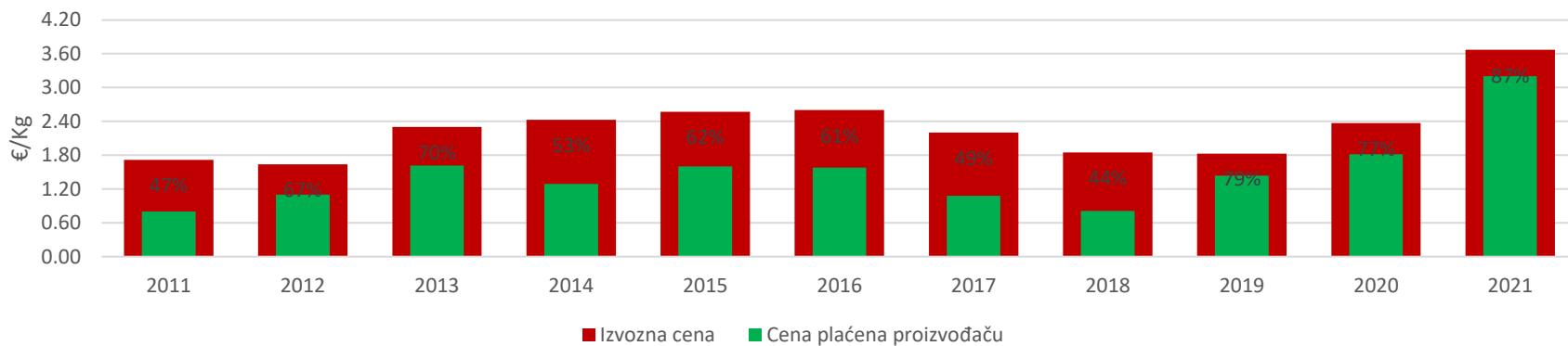

Kapacitet hladnjača sa minus režimom po grupama kapaciteta u Srbiji

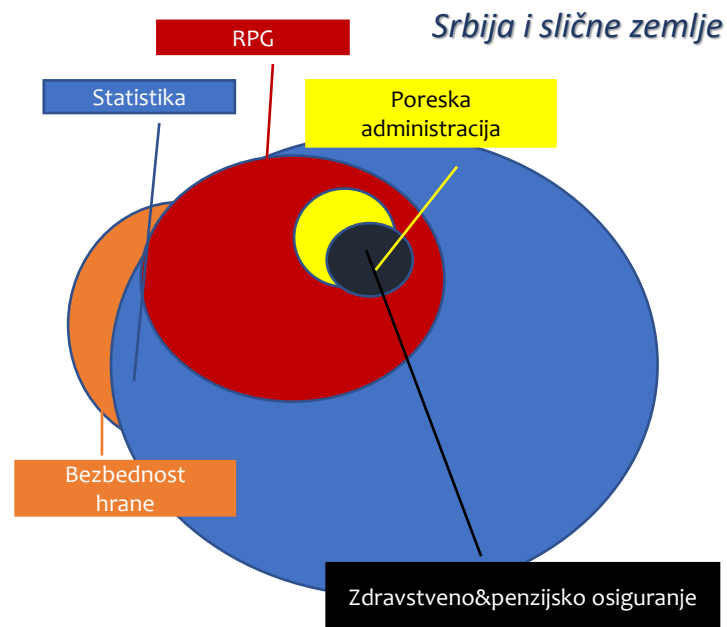
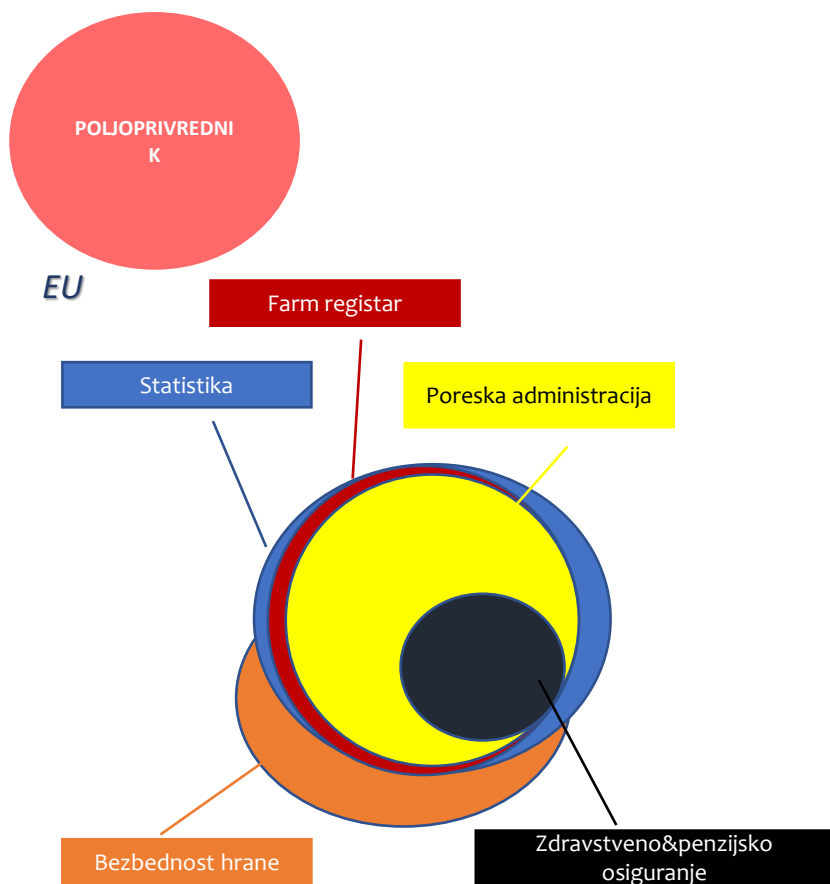

IZVOZNA VS OTKUPNA CENA ZAMRZNUTE MALINE U SRBIJI I % UČEŠĆA CENE PLAĆENE PROIZVOĐAČU U IZVOZNOJ CENI

5

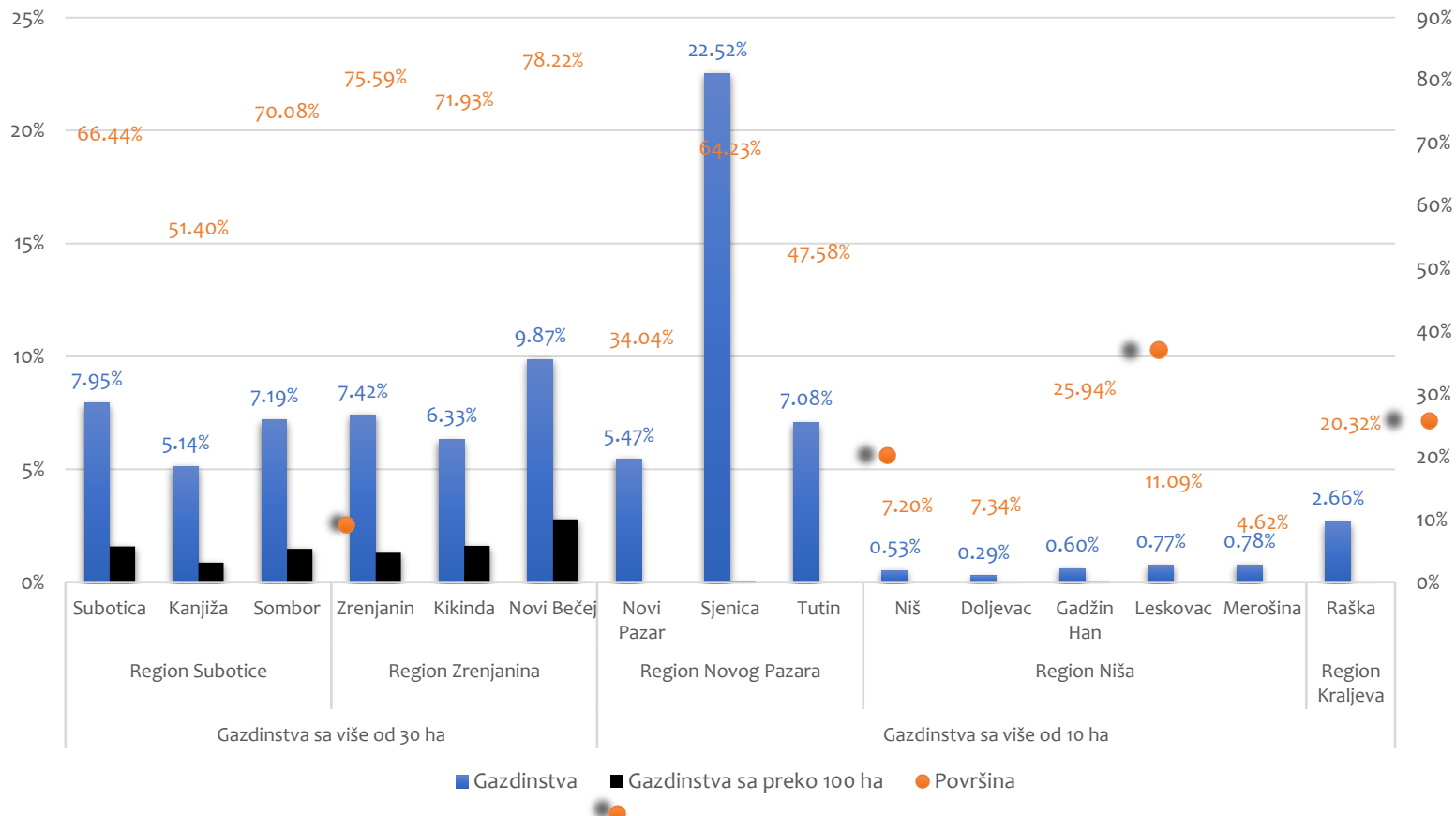
POLJOPRIVREDNIK JE ...

	Region	Ukupna vrednost ekonomske snage u regionu (sa subvencijama)	Broj aktivnih PPG bez nosilaca penzionera i starijih od 65 god.	Prosečna vrednost ekonomske snage po gazdinstvu
	Sremski	388.248.758	16.317	23.794
	Severno-Bački	200.870.541	8.955	22.431
	Mačvanski	469.082.096	23.812	19.699
	Zapadno-Bački	189.315.219	10.471	18.080
	Srednje-Banatski	191.830.718	10.924	17.560
	Severno-Banatski	172.645.925	9.850	17.528
	Južno-Bački	321.633.046	20.809	15.456
	Južno-Banatski	220.109.059	15.131	14.547
	Kolubarski	191.297.452	13.353	14.326
	Pomoravski	127.620.223	9.912	12.875
	Podunavski	89.900.643	7.067	12.721
	Šumadijski	144.284.307	12.918	11.169
	Grad Beograd	174.642.757	16.479	10.598
	Rasinski	162.314.766	15.640	10.378
	Braničevski	103.668.585	10.110	10.254
	Moravički	112.343.227	10.976	10.235
	Zlatiborski	313.991.364	32.218	9.746
	Borški	39.083.637	4.345	8.995
	Toplički	61.237.286	6.816	8.984
	Zaječarski	59.683.584	6.814	8.759
	Raški	110.977.898	12.691	8.745
	Pirotski	21.687.513	2.795	7.759
	Nišavski	70.770.474	9.304	7.606
	Jablanički	90.670.823	12.410	7.306
	Pčinjski	64.783.355	9.874	6.561
	Prižrenski	129.598	27	4.800
	Kosovski-Mitrovački	8.717.567	2.360	3.694
	Pečki	754.351	230	3.280
	Kosovski	4.576.541	1.608	2.846
	Kosovski-Pomoravski	3.997.480	1.813	2.205
		4.110.868.795	316.029	13.008

Struktura poljoprivrednika po opštinama Srbija

Ekonomska snaga poljoprivrednih gazdinstava specijalizovanih za različite proizvodnje

	PG, ukupno	PPG	PL I preduzetnici
PG specijalizovana za			
Ratarstvo	10.881	8.754	397.199
Povrtarstvo, cvečarstvo i ostala hortikultura	10.576	9.051	73.876
Višegodišnje zasade	6.742	5.919	114.213
Uzgoj goveda, ovaca i koza	10.290	9.998	265.934
Uzgoj svinja i živine	12.376	8.281	767.190
Meštovita PG sa :			
Biljnom proizvodnjom	5.597	5.403	279.764
Stočarskom proizvodnjom	9.476	8564	3662427
Bilnom i stočarskom proizvodnjom	8062	7254	1.167948

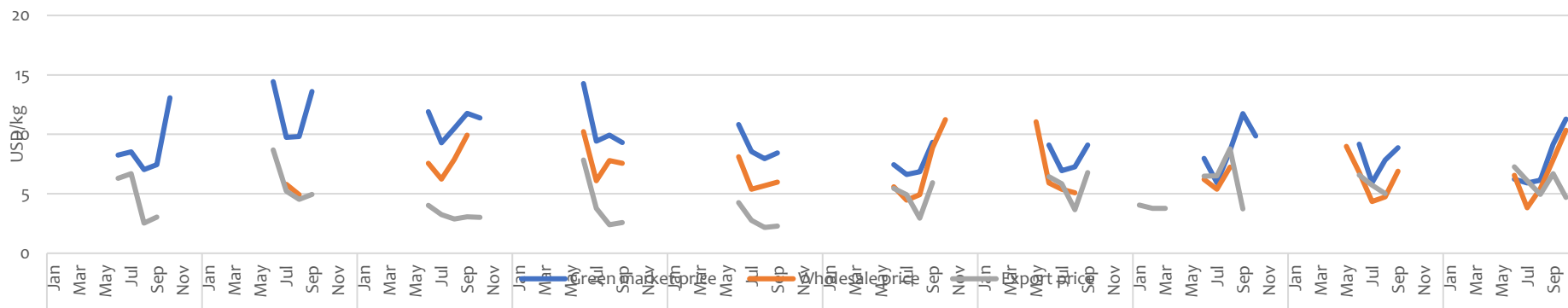
6

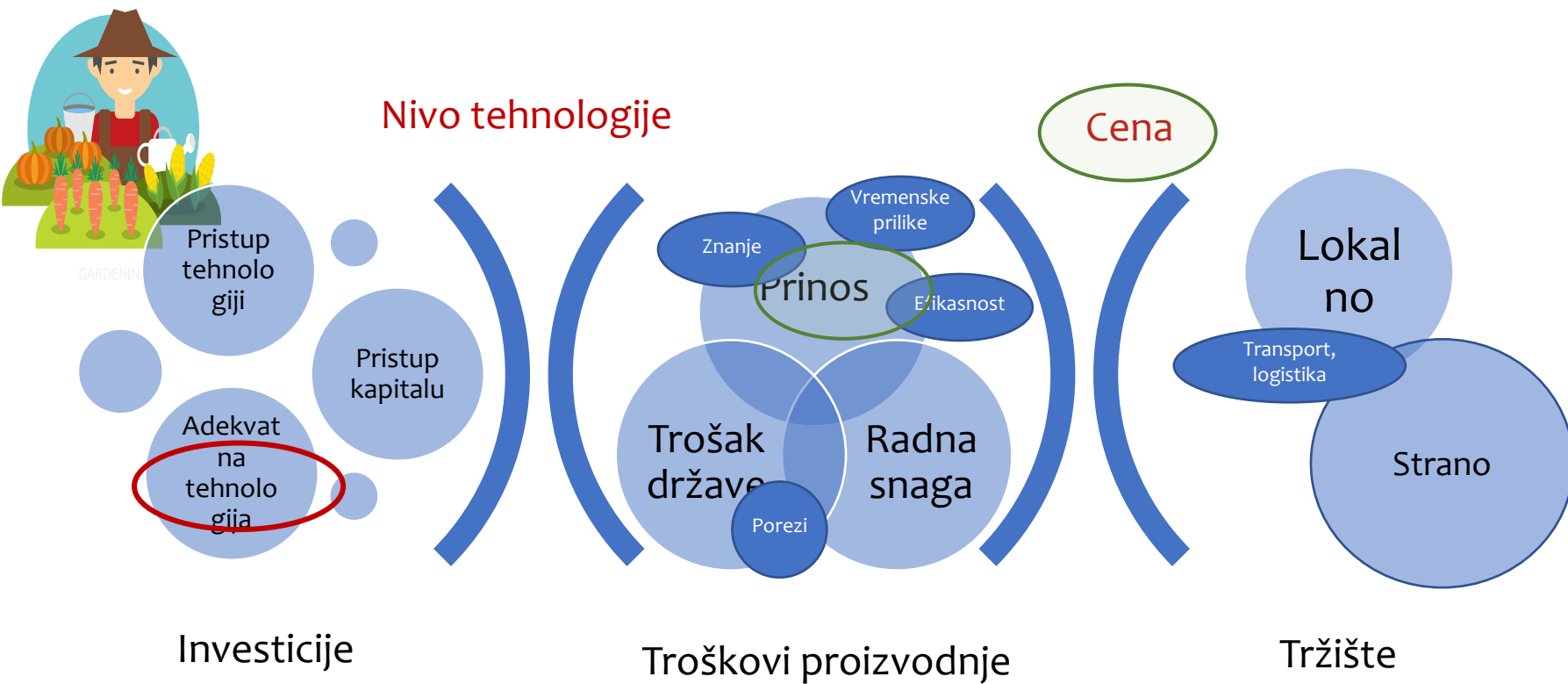
KONKURENTAN POLJOPRIVREDNIK JE ...

Ko je konkurentan proizvođač?

Cene borovnice u Srbiji

7

NAJKONKURENTNIJI SEKTOR JE...

Konkurentnost

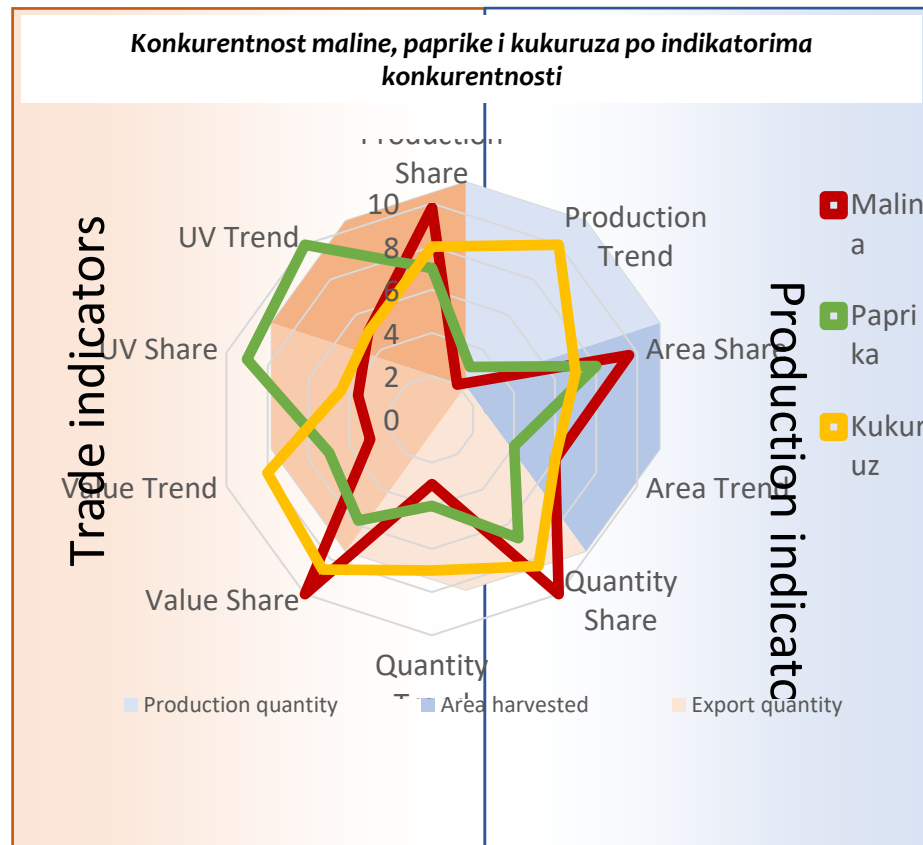
Konkurentnost se u ekonomskom smislu definiše kao sposobnost pojedinca, preduzeća, sektora, regiona ili zemlje da proda određena dobra i usluge na datom tržištu. Prema definiciji OECD-a, ona označava sposobnost zemlje da u slobodnim i ravnopravnim tržišnim uslovima proizvede robe i usluge koje prolaze test međunarodnog tržišta. Dakle, **ona se uvek meri u odnosu na druge učesnike na tržištu.**

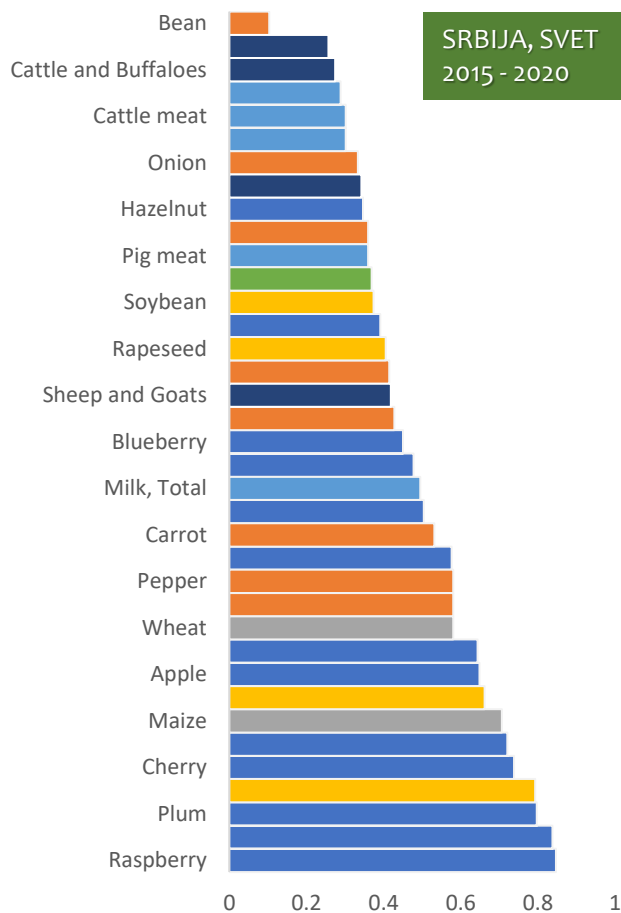
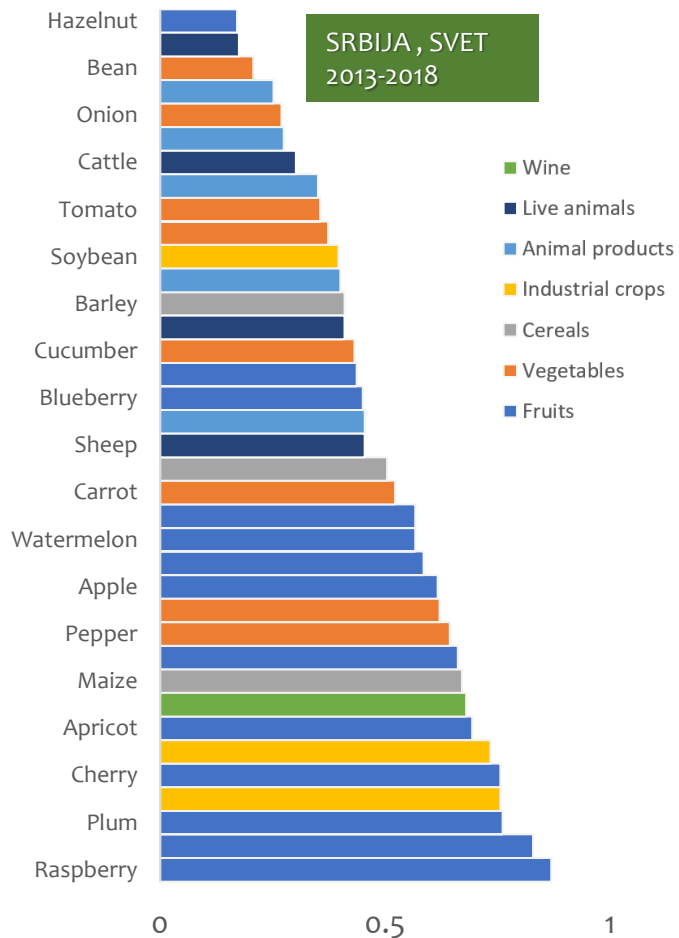
Metodologiju analize konkurentnosti je razvio SEEDDEV na osnovu Porterove Diamond teoriji nacionalnih prednosti (Determinants of National Competitive Advantage), na radu Aigingera (1997) koji govori o cenovnoj i kvalitativnoj konkurentnosti, kao i na Balassa indeksu koji se bavi uticajem izvoza na konkurentnost.

Porter, M.E. (1990, 1998) The Competitive Advantage of Nations, Free Press, New York, 1990.

K. Aiginger (1997) The use of unit values to discriminate between price and quality competition, Cambridge Journal of Economics, vol.21, issue.5, pp.571-592.

Balassa, B. (1965), Trade Liberalisation and Revealed Comparative Advantage, The Manchester School, 33, 99-123

Veći napredak

- Lešnik

Napredak

- Soja
- Kukuruz
- Borovnica
- Jabuke

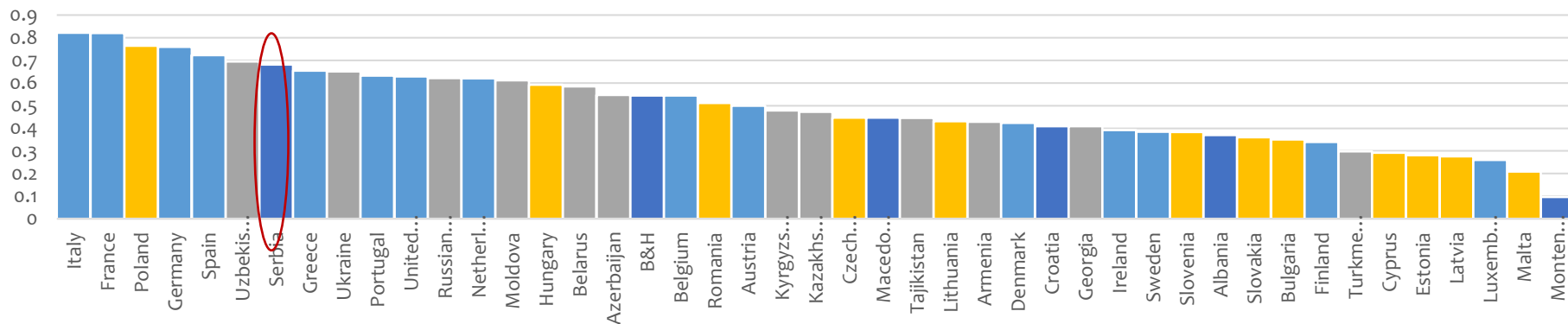
WORSENING

- Šećerna repa
- Pasulj
- Svinje

Jabuka - Indeks konkurentnosti

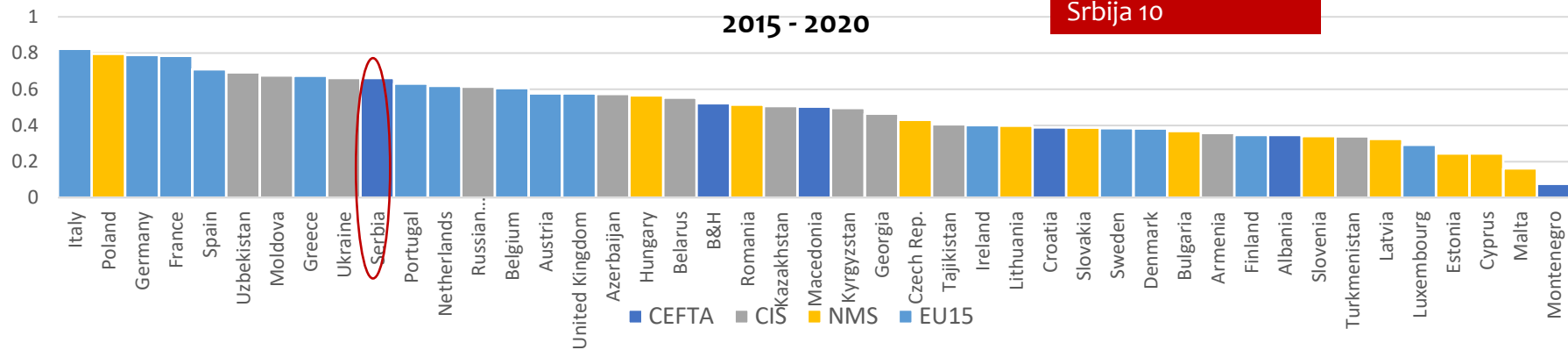
2013 - 2018

Srbija 7

2015 - 2020

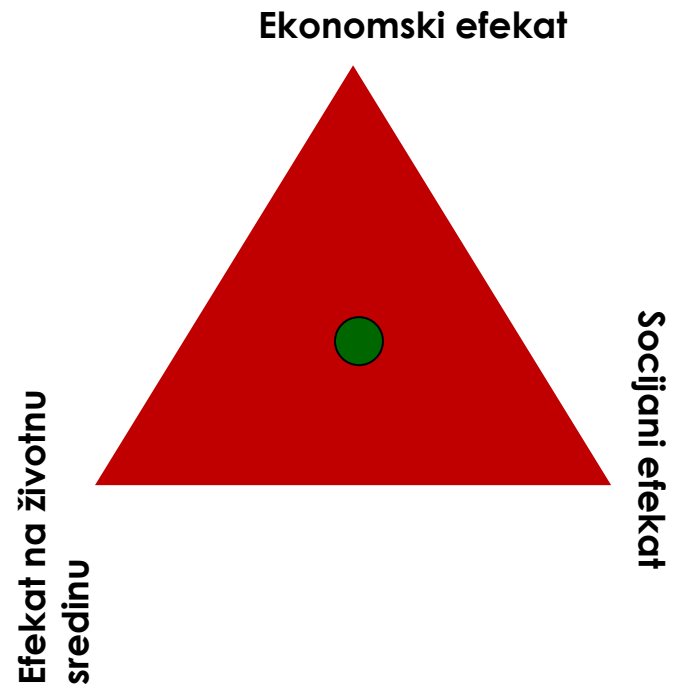
Srbija 10

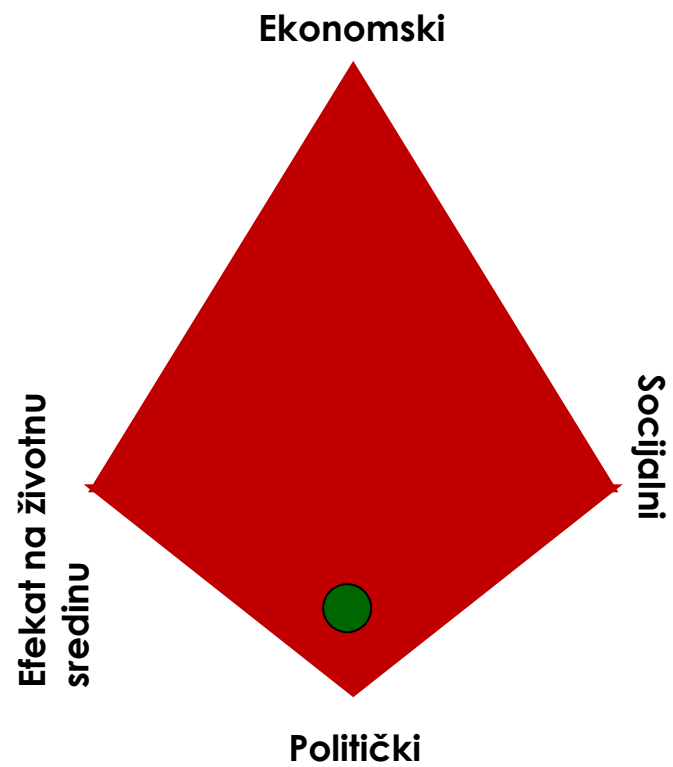

■ CEFTA ■ CIS ■ NMS ■ EU15

8

SAMO MI DAJTE SUBVENCije, A JA...

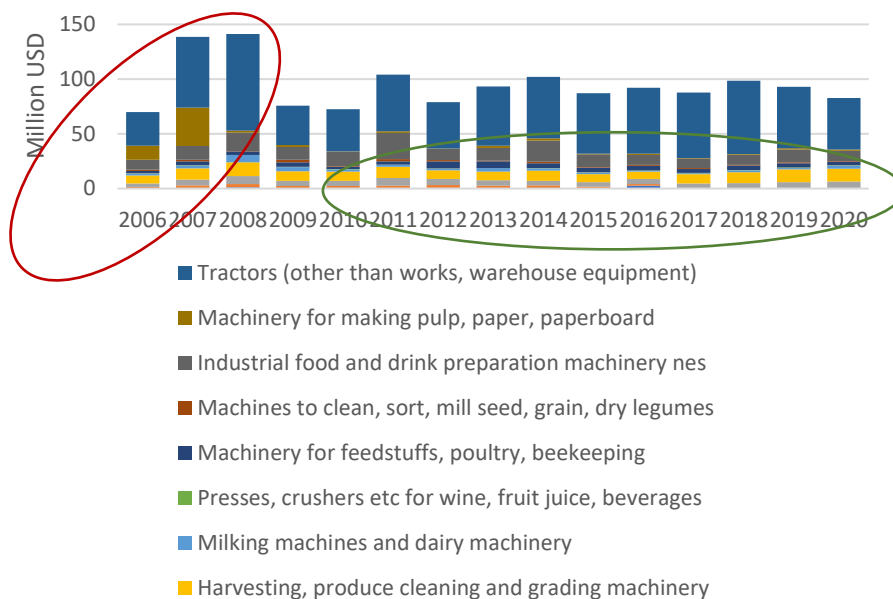

Uvoz poljoprivredne mehanizacije i opreme

SRBIJA

BOSNA I HERCEGOVINA

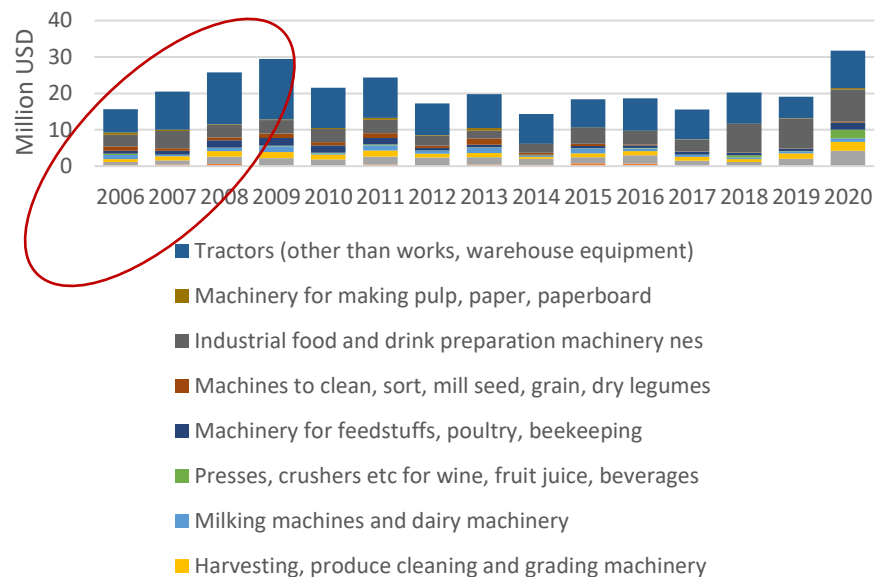

Uvoz poljoprivredne mehanizacije i opreme

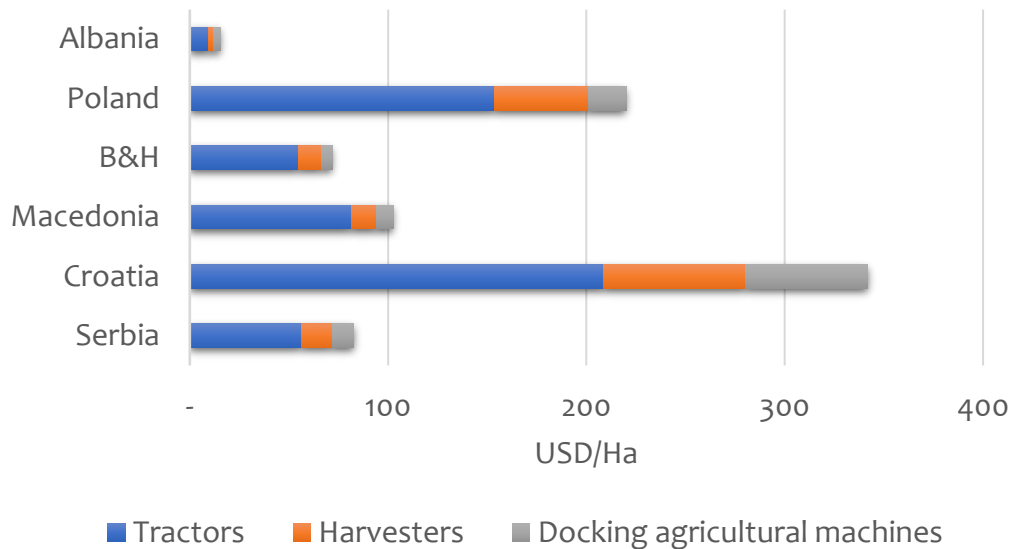
MAKEDONIJA

ALBANIJA

Vrednost uvežene poljoprivredne mehanizacije po hektaru obradive površine (prosek 2017-2020)

HVALA! PITANJA?
ivana.dulic@seedev.org

Udeo poljoprivrede u BDP

	Godina 40%	Godina 7%	Period
Holandija	1800	1965	165
Danska	1850	1969	119
UK	1788	1901	113
Cile	1875	1980	105
Meksiko	1890	1992	102
SAD	1854	1950	96
Francuska	1878	1972	94
Brazil	1910	2003	93
Nemacka	1866	1958	92
Japan	1896	1969	72
Poljska	1935	1991	56
Koreja	1965	1991	26
Indonezija	1971	1997	26

Udeo poljoprivrede uzaposlenosti

Godina 40%	Godina 16%	Period
1855	1957	102
1920	1962	42
1800	1868	68
1950	1993	43
1969	2000	31
1897	1950	53
1921	1965	44
1960	2005	45
1900	1942	42
1940	1971	31
1968	2006	31
1977	1991	14